

Kohtuasi C-205/21

Eelotsusetaotluse kokkuvõte vastavalt Euroopa Kohtu kodukorra artikli 98 lõikele 1

Saabumise kuupäev:

31. märts 2021

Eelotsusetaotluse esitanud kohus:

Spetsializiran nakazatelen sad (kriminaalasjade erikohus, Bulgaaria)

Eelotsusetaotluse kuupäev:

31. märts 2021

Taotluse esitaja:

Ministerstvoto na vatreshnite raboti, Glavna direktsia za borba s organiziranata prestapnost (Siseministerium, organiseeritud kuritegevusega võitlemise peadirektooraat)

Kahtlustatav:

B. C.

Põhikohtuasja ese

Tahtliku süüteo toimepanemises kahtlustatavate isikute kohustuslik registreerimine [asjakohases registris] ehk nende biomeetriliste ja geneetiliste andmete registreerimine

Eelotsusetaotluse ese ja õiguslik alus

Eelotsusetaotlus on esitatud vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 267 lõike 1 punktile b.

Eelotsuse küsimused

1. Kas direktiivi 2016/680 artikkel 10 on liikmesriigi seadusesse, nimelt siseministeriumi käsitleva seaduse (Zakon za ministerstvo na vatreshnite raboti)

artikli 25 lõikesse 3 ja artiklisse 25a kehtivalt üle võetud, viidates sarnasele sättele määruse nr 2016/679 artiklis 9?

2. Kas direktiivi 2016/680 artikli 10 punktis a koostoimes harta artikliga 52 ning artiklitega 3 ja 8 kehtestatud nõue, mille kohaselt isikupuutumatus ja isikuandmete kaitse piirang peab olema seadusega ette nähtud, on täidetud, kui esinevad teineteisele vasturääkivad liikmesriigi sätted geneetiliste ja biomeetriliste andmete töötlemise lubatavuse kohta politseis registreerimise eesmärgil?

3. Kas direktiivi 2016/680 artikli 6 punktiga a koostoimes harta artikliga 48 on kooskõlas liikmesriigi seadus, nimelt siseministeeriumi käsitleva seaduse artikli 68 lõige 4, mis näeb ette kohtu kohustuse määrata isikuandmete sunniviisiline kogumine (registrifotode tegemine, sõrmejälgede võtmine ja proovide võtmine DNA-profiili koostamiseks), kui isik, keda kahtlustatakse tahtliku süüteo toimepanemises, keeldub nimetatud isikuandmete kogumisel vabatahtlikult koostööd tegemast, ilma et kohus võiks hinnata, kas esineb tõsine alus, et isik on pannud toime süüteo, mille toimepanemises teda kahtlustatakse?

4. Kas direktiivi 2016/680 artikliga 10, artikli 4 lõike 1 punktidega a ja c, samuti artikli 8 lõigetega 1 ja 2 on kooskõlas liikmesriigi seadus, nimelt siseministeeriumi käsitleva seaduse artikli 68 lõiked 1–3, mis näeb üldise reeglina ette registrifotode tegemise, sõrmejälgede võtmise ja proovide võtmise DNA-profiili koostamiseks kõikide isikute puhul, keda kahtlustatakse tahtliku süüteo toimepanemises?

Euroopa Liidu õigusnormid ja kohtupraktika

Euroopa Liidu põhiõiguste harta (ELT 2016, C 202, lk 389) (edaspidi „harta“).

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT 2016, L 119, lk 1) (edaspidi „määrus 2016/679“)

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/680, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset seoses pädevates asutustes isikuandmete töötlemisega süütegude tõkestamise, uurimise, avastamise ja nende eest vastutusele võtmise või kriminaalkaristuste täitmisele pööramise eesmärgil ning selliste andmete vaba liikumist ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu raamotsus 2008/977/JSK (ELT 2016, L 119, lk 89) (edaspidi „direktiiv 2016/680“)

Liikmesriigi õigusnormid

Karistusseadustik (Nakazatelen kodeks, edaspidi „NK“);

Kriminaalmenetluse seadustik (Nakazatelno-protsesualen kodeks, edaspidi „NPK“);

Siseministeriumi käsitlev seadus (Zakon za Ministerstvoto na vatreshnite raboti, edaspidi „ZMVR“);

Bulgaaria isikut tõendavate dokumentide seadus (Zakon za balgarskite lichni dokumenti, edaspidi „ZBLD“);

Isikuandmete kaitse seadus (Zakon za zashtita na lichnite danni, edaspidi „ZZLD“);

Määrus politseis registreerimise üksikasjade reguleerimiseks (Naredba za reda za izvarshvane i snemane na politseyska registratsia, edaspidi „NRISPR“).

Põhikohtuasja faktiliste asjaolude ja menetluse lühikokkuvõte

- 1 24. märtsil 2021 esitas siseministeriumi organiseeritud kuritegevusega võitlemise peadirektoraadi direktori asetäitja eelotsusetaotluse esitanud kohtule ZMVR artikli 68 lõike 5 ja NRISPR artikli 11 lõike 4 kohase taotluse. Taotluse esemeks oli kahtlustatava B.C. politseis registreerimise sunniviisiline läbiviimine.
- 2 Menetluses on kriminaalasi seoses kahe äriühingu maksukohustuse kindlakstegemise ja maksu tasumise vältimisega vastavalt käibemaksuseadusele (Zakon za danaka varhu dobavenata stoynost) – süütegu vastavalt NK artiklile 255.
- 3 1. märtsil 2021 tegi [uurimisasutus] määruse, millega esitas isikule B.C. ametliku kahtlustuse. Tema tegu kvalifitseeriti osalemisena kuritegelikus ühenduses koos kolme teise isikuga, et varalise kasu saamise eesmärgil panna liikmesriigis üksteisega kooskõlastatult toime süüteod NK artikli 255 tähenduses, mis kvalifitseeriti teona, mis kuulub NK artikli 321 lõike 3, 2. juhtum, punkti 2 alla koostoimes artikli 321 lõikega 2. Nimetatud määrus tehti talle teatavaks 15. märtsil 2021. B. C. kaitses end ise ega lasknud end esindada advokaadil.
- 4 Vahetult pärast ametliku kahtlustuse esitamist paluti tal teha koostööd politseis registreerimiseks, st lasta võtta endalt sõrmejäljend, lasta end fotografeerida ning lasta võtta endalt proov DNA-profiili jaoks. Kuna ta keeldus, täitis ta samal päeval, 15. märtsil 2021, avalduse vormi, milles märkis, et teda on teavitatud seadusliku aluse olemasolust tema politseis registreerimise läbiviimiseks vastavalt ZMVR-le. Selles avaldas ta ametlikult, et ta ei ole nõus, et talt võetakse sõrmejäljed, et teda fotografeeritakse ning et talt võetakse proove DNA-profiili jaoks. Ta ei põhjendanud, miks ta sellega nõus ei ole.
- 5 Neid toiminguid politseis registreerimiseks temaga läbi ei viidud, selle asemel pöördus politseiasutus eelotsusetaotluse esitanud kohtu poole.

- 6 Taotluses viidatakse menetluses olevale kriminaalasjale; väidetakse, et esinevad piisavad tõendid kahtlustatavate, kaasa arvatud B. C. süü kohta; märgitakse, et talle esitati ametlik kahtlustus süüteo toimepanemises NK artikli 321 lõike 3, 2. juhtum, punkti 2 tähenduses koostoimes artikli 321 lõikega 2; et ta keeldus enda sõrmejälgede andmisest, enda fotografeerimisest ja DNA-profiili jaoks proovide andmisest; viidatakse õigusnormidele (ZMVR artikli 68 lõige 1 ja NRISPR artikli 11 lõige 4); taotletakse nende toimingute (sõrmejälgede võtmine, registrifotode tegemine ja proovide võtmine DNA-profiili jaoks) sunniviisilist läbiviimist B. C. suhtes.
- 7 Nimetatud taotlusele on lisatud järgnevad dokumendid: fotokoopia B. C.-le esitatud ametliku kahtlustuse määrusest ja fotokoopia avaldusest, milles B. C. ei anna nõusolekut endalt sõrmejälgede võtmiseks, enda fotografeerimiseks ja endalt proovide võtmiseks DNA-profiili jaoks. Toimikus sisalduvaid ülejäänud dokumente eelotsusetaotluse esitanud kohtule ei esitatud.

Eelotsusetaotluse lühike põhjendus

Esimene küsimus

- 8 Esimene küsimus esitatakse seoses sellega, kas liikmesriigi seaduse sõnastuse viis võib viia liidu õiguse kriteeriumitega kooskõlas oleva järelduseni, et liikmesriigi seadus lubab põhimõtteliselt geneetiliste ja biomeetriliste andmete töötlemist politseitöö eesmärgil. Need kahtlused põhinevad liikmesriigi seadusandja ZMVR artikli 25 lõikes 3 ja artiklis 25a tehtud otsusel viidata määrusele 2016/679 ja mitte direktiivile 2016/680.
- 9 Määrust 2016/679 ei kohaldata selle artikli 2 lõike 2 punkti d kohaselt, kui isikuandmeid töötlevad pädevad asutused süütegude tõkestamise, uurimise, avastamise või nende eest vastutusele võtmise eesmärgil.
- 10 Direktiivi 2016/680 eesmärk seisneb selle artikli 1 lõike 1 kohaselt õigusnormide kehtestamises, mis käsitlevad füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel süütegude tõkestamiseks, uurimiseks, avastamiseks või nende eest vastutusele võtmiseks. Seega oleks tegelikult pidanud olema direktiiv 2016/680 ja mitte määrus 2016/679 selleks seadusandlikuks aktiks, mis oleks tulnud üle võtta ZMVR artikli 22 lõikes 3 ja artiklis 25A.
- 11 Samuti keelab määruse 2016/679 artikli 9 lõige 1 selgelt geneetiliste ja füüsilise isiku kordumatuks tuvastamiseks kasutatavate biomeetriliste andmete töötlemise, lõige 2 nimetab teatud erandid, kusjuures võitlus kuritegevusega ei kuulu nende erandite hulka ([sellele valdkonnale ei kohaldata määrust selle artikli 2 lõike 2 punkti d kohaselt]).
- 12 Direktiivi 2016/680 artikkel 10 lubab samas selgelt geneetiliste ja biomeetriliste andmete töötlemist, kui on täidetud teatud tingimused.

- 13 Kuivõrd ZMVR artikli 25 lõike 3 ja artikli 25a eesmärgiks on nende andmete töötlemise lubamine ja mitte keelamine, räägib see ka järelduse kasuks, et seadusandlikuks aktiks, mis pidi olema ZMVR artikli 22 lõikes 3 ja artiklis 25a üle võetud, oli direktiiv 2016/680, mitte määrus 2016/679.
- 14 ZMVR artikli 25a kohaselt on biomeetriliste ja geneetiliste andmete töötlemine lubatud ainult määruse 2016/679 artiklis 9 või ZZLD artiklis 51 sätestatud tingimustel.
- 15 Samas ei ole kogu määrus kohaldatav süütegude eest vastutusele võtmisele – artikli 2 lõike 2 punkt d. Sellest sõltumatult keelab määruse artikkel 9 selgelt geneetiliste ja biomeetriliste andmete töötlemise; erandid lõike 2 tähenduses ei puuduta politseis registreerimist.
- 16 Lisaks ei saa ZZLD artikkel 51 üksi olla aluseks geneetiliste ja biomeetriliste andmete töötlemise lubatavusele. Töötlemine on, kuivõrd see säte seda lubab, lubatav vaid siis, kui lubatavus on ette nähtud liikmesriigi õiguses või liidu õiguses.
- 17 Seoses küsimusega, kas see on ette nähtud liikmesriigi õiguses, peab eelotsusetaotluse esitanud kohus kaaluma ZMVR artiklit 25a artikliga 68. Selleks peab ta kõigepealt kindlaks tegema ZMVR artikli 25a täpse tähenduse – ja eelkõige selle, kas võib lähtuda sellest, et sellega ei ole üle võetud mitte määrus 2016/679, nagu on selgelt öeldud, vaid direktiiv 2016/680, nagu see peaks tegelikult olema.
- 18 Küsimusele, kas see on ette nähtud liidu õiguses, tuleb direktiivi 2016/680 artiklis 10 sätestatud arvestades kahtlemata jaatavalt vastata; sellel sätel ei ole aga vahetut õigusmõju, vaid see tuleb üle võtta. Seetõttu tekib omakorda küsimus, kas ei või lähtuda sellest, et see on ZMVR artikli 25 lõikega 3 ja artikliga 25a kehtivalt üle võetud.
- 19 Seetõttu vajab eelotsusetaotluse esitanud kohus Euroopa Kohtult selgitusi selle kohta, milline õiguslik tähendus on sellel, kui liidu õigusakt on liikmesriigi rakendusseaduses märgitud ebaõigesti. Teisiti öeldes, kas liikmesriigi seaduses sisalduv viide määruse 2016/679 artiklile 9, mis ei ole kohaldatav politseis registreerimisele ning keelab geneetiliste ja biomeetriliste andmete töötlemise süütegude eest vastutusele võtmise eesmärgil, võib viia järeldusele, et selline töötlemine on siiski lubatav, kui liidu õiguse teine seadusandlik akt, täpsemalt direktiiv 2016/680 lubab oma artiklis 10 üheselt sellist töötlemist, kuigi sellele sättele ei ole liikmesriigi seaduses viidatud?
- 20 Silmas tuleb pidada seda, et direktiivi artiklil 10 ei ole vahetut õigusmõju osas, milles see säte puudutab füüsilisi isikuid. See tuleb üle võtta liikmesriigi seadusega. Kas võib lähtuda sellest, et vajalik ülevõtmine on toimunud, kui selles liikmesriigi seaduses viidatakse määruse nr 2016/679 artiklile 9 ja mitte direktiivi 2016/680 artiklile 10?

21 Tuleb märkida, et Bulgaaria seadusandja on kahtlemata soovinud järgida liidu õigust. Seda arvestades on tegemist tahtmatu veaga. Sisuliselt vastab üle võetud sõnastus tegelikkuses direktiivi 2016/680 artiklile 10 (või peaks vähemalt sellele vastama, mis on kolmanda ja neljanda küsimuse ese), isegi kui seda sätet selgelt ei nimetata. Kas seda sisu arvestades ja sõltumata viitest direktiivi 2016/679 artiklile 9 võib siiski lähtuda sellest, et direktiivi 2016/680 artikkel 10 on kehtivalt üle võetud?

Teine küsimus

22 Teine küsimus on esimese küsimusega tihedalt seotud. Teisiti öeldes, isegi kui liikmesriigi kohus tõlgendab ZMVR artikli 25 lõiget 3 ja artiklit 25a Euroopa Kohtu poolt esimesele küsimusele antud selgituste järgi nii, et ta lähtub direktiivi 2016/680 artikli 10 nõuetekohasest ülevõtmisest ehk geneetiliste ja biomeetriliste andmete töötlemiseks kehtiva õigusliku aluse olemasolust liikmesriigis, tekib küsimus, kas see vastab direktiivi 2016/680 artikli 10 punktis a kehtestatud nõudele, et [andmete] töötlemine peab olema lubatud liikmesriigi õigusega.

23 Direktiivi 2016/680 artikli 3 [punkti] 1 kohaselt kujutavad andmed kindla füüsilise isiku psühholoogilise ja geneetilise identiteedi kohta endast isikuandmeid. Direktiivi 2016/680 artikli 3 [punkti] 2 kohaselt mõistetakse töötlemise all ka andmete kogumist. Järelikult töödeldakse registrifotode tegemise, sõrmejälgede võtmise ja DNA-proovi võtmisega füüsilise isiku isikuandmeid.

24 Direktiivi 2016/680 artikli 10 kohaselt kehtestatakse eriline kaitse andmete kategooriale, mida kogutakse registrifotode tegemise, sõrmejälgede võtmise ja DNA-proovi võtmisega, nimelt „geneetiliste andmete, biomeetriliste andmete“. Sellel erilisel kaitsel on mitu dimensiooni, kusjuures üks nendest seisneb punkti a kohaselt selles, et [töötlemine] „on lubatud [...] liikmesriigi õigusega“.

25 Juba eriti tundlike isikuandmete nagu direktiivi 2016/680 artiklis 10 märgitud andmete töötlemise olemus kujutab endast füüsilise isiku õigussfääri riivet, st tema isikupuutumatuse rikkumist vastavalt harta artiklile 3. Seetõttu kujutab registrifotode tegemise, sõrmejälgede võtmise ja DNA-proovide võtmise sunniviisiline läbiviimine endast harta artikli 3 rikkumist. Õigus isikuandmete kaitsesele on tagatud harta artikliga 8. Neid harta artiklis 3 ja artiklis 8 sätestatud õigusi võib piirata ainult harta artiklis 52 kehtestatud tingimustel (direktiivi 2016/680 põhjendus 104), pidades kinni teatud nõuetest. Esimene nendest seisneb selles, et [piirang] peab olema seadusega ette nähtud.

26 Järelikult esitavad nii direktiivi 2016/680 artikli 10 punkt a kui ka harta artikkel 52 nõude, et biomeetriliste ja geneetiliste andmete kogumine peab olema seadusega ette nähtud. Seejuures lähtutakse kehtivast ja selgelt sõnastatud liikmesriigi seadusest. Tekib küsimus, kas see nõue on täidetud, kui esineb vastuolu ZMVR artikli 25a, mis osas, milles ta viitab määruse nr 2016/679

artiklile 9, vähemalt esmapilgul keelab biomeetriliste ja geneetiliste andmete kogumise, ja ZMVR artikli 68 vahel, mis kahtlemata annab loa biomeetriliste ja geneetiliste andmete kogumiseks.

- 27 Sellest seisukohast vaadatuna, isegi kui eelotsusetaotluse esitanud kohus on korrigeeriva tõlgenduse raames seisukohal, et vastuolu liikmesriigi õiguses saab ületada järelduse kaudu, et liikmesriigi õigus lubab biomeetrilisi ja geneetilisi andmeid koguda politseis registreerimise eesmärgil, ei muuda see kahtlemata midagi selles, et selline järelendus ei tulene selgest ja üheselt mõistetavast õigusaktist, vaid keerukast korrigeerivast tõlgendusest, milleni on jõutud eelotsusetaotluse kaudu. Kas selline ebaselgus liikmesriigi õiguses vastab harta artikli 52 nõudele, mille kohaselt tohib harta artiklis 3 ja artiklis 8 sätestatud õigusi piirata ainult seadusega?

Kolmas küsimus

- 28 Direktiivi 2016/680 artikli 6 punkti a kohaselt võib isikuandmeid koguda kuritegevuse vastu võitlemise eesmärgil isikute puhul, kelle puhul on tõsine alus arvata, et nad on toime pannud süüteo. Põhjenduse 31 kolmandas lauses on märgitud, et selliste isikute, keda kahtlustatakse süüteo toimepanemises, aga keda ei ole süüdi mõistetud, isikandmete töötlemine ei tohiks takistada süütuse presumptsiooni kohaldamist. Järelikult kuulub kohaldamisele harta artikkel 48, mille kohaselt peetakse iga süüdistatavat või kahtlustatavat süütuks seni, kuni tema süü ei ole seaduse kohaselt tõendatud.
- 29 Samas ei näe liikmesriigi õigus – ZMVR artikkel 68 – ette, et kohus kontrolliks mingil viisil, kas esineb selline tõsine alus. Pigem piisab sellest, et prokurör või mõni teine õiguskaitseasutus on isikule esitanud ametliku kahtlustuse.
- 30 Seejuures on liikmesriigi seaduses isikule ametliku kahtlustuse esitamise kohta – NPK artikli 219 lõikes 1 märgitud, et „isiku süü kohta piisavate tõendite“ kogumine on hädavajalik. Ei ole kindel, et NPK artikli 219 lõike 1 kohane kriteerium „piisavad tõendid“ vastab direktiivi 2016/680 artikli 6 punkti a kriteeriumile „tõsine alus arvata, et nad on toime pannud [...] süüteo“. Pigem tuleb lähtuda sellest, et biomeetriliste ja geneetiliste andmete töötlemiseks on vajalikud veenvamad tõendid kui need, mis on vajalikud isikule ametliku kahtlustuse esitamiseks – kui sellise kahtlustuse eesmärgiks on isiku teavitamine tema suhtes esinevatest kahtlustustest, kusjuures talle antakse võimalus end kaitsta.
- 31 Samuti saab ZMVR artikli 68 kohaselt ainult prokurör (või uurimist läbiviiv ametiasutus – uurija, uuriv politseinik) hinnata, kas tõepoolest on olemas tõendid („piisavad tõendid“ NPK artikli 219 tähenduses ja „tõsine alus“ direktiivi 2016/680 artikli 6 punkti a tähenduses). Kohtul sellist võimalust ei ole. See tähendab, et ZMVR artikli 68 kohaselt piisab kohtule tuvastamisest, et isikule on esitatud ametlik kahtlustus tahtliku süüteo toimepanemise kohta. Kohtul ei ole õigust otsustada, kas see kahtlustus põhineb (piisavatel või veenvatel) tõenditel;

tal ei ole ka faktilist võimalust seda hinnangut anda, kuna tal ei ole faktiliselt juurdepääsu toimikule – tal on ju ainult fotokoopia isikule ametliku kahtlustuse esitamise määrusest ja avaldus andmete kogumisest keeldumiseks.

- 32 Kohtu ülesandeks on – pärast seda, kui ta on veendunud, et isikule esitati ametlik kahtlustus tahtliku süüteo toimepanemise kohta ja et see isik on keeldunud andmast vabatahtlikult biomeetrilisi ja geneetilisi andmeid (laskma end pildistada, võtta sõrmejäljed ja DNA-proov) – teha määrus nende toimingute sunniviisiliseks läbiviimiseks.
- 33 See tekitab küsimuse, kas NPK artikli 219 lõike 1 kohane liikmesriigi standard „piisavate tõendite“ jaoks vastab direktiivi 2016/680 artikli 6 punkti a kohasele standardile, st „tõsine alus arvata, et nad on toime pannud [...] süüteo“.
- 34 See tekitab ka küsimuse, kas eelotsusetaotluse esitanud kohus võtaks arvesse harta artiklit 47 ja artiklit 48, kui ta lahendab taotlust vastavalt NPK artikli 68 lõikele 5. Teisisõnu tekib küsimus, kas isik, kes keeldus vabatahtlikult andmast isikuandmeid (registrifotode tegemine, sõrmejälgede andmine, DNA-proovi võtmine), saab kasutada harta artiklis 47 nõutud kaitset, mis väljendub tõhusas kohtulikus õiguskaitsevahendis; samuti küsimus, kas kaitstud on harta artiklis 48 sätestatud süütuse presumptsioon. Need küsimused esitatakse sellepärast, et kohtul ei ole toimikut ning ta ei saa hinnata, kas esinevad „piisavad tõendid“ NPK artikli 219 tähenduses või „tõsine alus“ direktiivi 2016/680 artikli 6 punkti a tähenduses.

Neljas küsimus

- 35 Direktiivi 2016/680 artikli 4 lõike 1 punkti b kohaselt kogutakse isikuandmeid täpselt ja selgelt kindlaksmääratud ning õiguspärastel eesmärkidel. Artikli 8 lõikes 2 selgitatakse, et liikmesriigi õiguses peavad olema täpsustatud nii töötlemise üldised kui ka konkreetsed eesmärgid. Põhjenduse 26 kuuendas lauses märgitakse, et konkreetsed eesmärgid, mille jaoks isikuandmeid töödeldakse, peaksid olema isikuandmete kogumisel selged, õiguspärased ja kindlaksmääratud.
- 36 Direktiivi 2016/680 artikli 4 lõik 1 punkt c ja artikli 8 lõige 1 sätestavad, et isikuandmete kogumine ei tohi minna vajalikust kaugemale. Sarnast suunda on kirjeldatud ka põhjenduse 26 kaheksandas ja üheksandas lauses. Konkreetselt biomeetriliste ja geneetiliste andmete kohta on direktiivi 2016/680 artiklis 10 märgitud, et nende töötlemine on lubatud üksnes siis, kui see on „rangelt vajalik“.
- 37 Nendest sätetest tuleneb, et liikmesriigi õiguses tuleb kohustuslikult määrata kindlaks teatud hindamise nõue, enne kui registrifotode tegemise, sõrmejälgede ja DNA-proovi võtmise abil hakatakse koguma biomeetrilisi ja geneetilisi andmeid. See hindamine peab hõlmama nii küsimust, kas andmeid on vaja koguda, kui ka küsimust, kas see peab hõlmama kõiki neid toiminguid. Samas kehtib politseis registreerimise nõue ZMVR artikli 68 kohaselt kohustuslikult ja eranditult kõikide isikute kohta, keda kahtlustatakse tahtliku süüteo toimepanemises, ning samuti

kohustuslikult viiakse läbi kõiki kolme liiki isikuandmete kogumist – registrifotode tegemist, sõrmejälgede võtmist ja DNA-proovi võtmist.

- 38 Nimetatakse ainult selle töötlemise üldised eesmärgid – informeerimistegevus (ZMVR artikli 18 lõige 1 ja artikli 20 lõige 1), eesmärgiga viia läbi siseministeeriumi tegevused (artikli 25 lõige 1 koostoimes artikliga 6), kaasa arvatud liikmesriigi julgeoleku kaitse, võitlus kuritegevusega ja avaliku korra kaitse. Seadusega ei nõuta selle tuvastamist, kas biomeetriliste ja geneetiliste andmete kogumiseks esineb konkreetne vajadus. Seadusega ei nõuta hinnangu andmist sellele, kas kõik need andmed on vajalikud ja kas piisaks ainult osast.
- 39 Direktiivi 2016/680 artiklist 10 tuleneb, et biomeetriliste ja geneetiliste andmete kogumine peab olema erand, mis on lubatud vajalikkuse nõuetekohase põhjendamisega, kuna selles on kirjas, et see peab olema „rangelt vajalik“. Samas lähtub liikmesriigi seadus sellest, et nende andmete kogumine on üldine reegel, mis kehtib kõikide isikute kohta, keda kahtlustatakse tahtliku süüteo toimepanemises.
- 40 Seega tekib küsimus, kas sellest eeldusest – olla kahtlustatav tahtliku süüteo toimepanemises – piisab, et lugeda täidetuks direktiivi 2016/680 artiklist 10, artikli 4 lõike 1 punktidest a ja c ning artikli 8 lõigetest 1 ja 2 tulenevad nõuded.

TÖÖDOKUMENT